

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 490/2023-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa občianskeho združenia [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného Mgr. Pavlom Balážom, advokátom, Pribinova 4, Bratislava, proti postupu Kancelárie Súdnej rady Slovenskej republiky (v súčasnosti Kancelária Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky) v konaniach vedených pod sp. zn. KSR 173/2018, sp. zn. KSR 5/2019, sp. zn. KSR 20/2019 a proti postupu Krajského súdu v Bratislave (od 1. júna 2023 Správneho súdu v Bratislave) v konaní vedenom pod sp. zn. 6S/71/2019 (v súčasnosti vedenom pod sp. zn. BA-6S/71/2019) v období po právoplatnosti nálezů Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. II. ÚS 104/2022 z 27. apríla 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 1. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy a práva na prejednanie záležitostí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Kancelárie Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „kancelária súdnej rady“), v súčasnosti Kancelárie Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „kancelária najvyššieho správneho súdu“), a postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“), v súčasnosti Správneho súdu v Bratislave (ďalej aj „správny súd“), v konaniach označených v záhlaví tohto uznesenia. Súčasne navrhuje, aby ústavný súd prikázal správnenému súdu konať, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie a náhradu trov konania pred ústavným súdom.

2. Zo sťažovateľom predneseného skutkového stavu vyplýva, že o žiadosti sťažovateľa na sprístupnenie informácií doručenej 30. októbra 2018 (t. j. na sprístupnenie rozhodnutia

disciplinárneho senátu č. k. 3Ds/8/2015 z 18. apríla 2017) vydala kancelária súdnej rady rozhodnutie č. k. KSR 5/2019 z 3. januára 2019, ktorým žiadosti sťažovateľa nevyhovela a požadovanú informáciu mu nespřístupnila. O odvolaní rozhodol vedúci kancelárie súdnej rady rozhodnutím č. k. KSR 20/2019 zo 4. februára 2019 tak, že ho zamietol. Následne sa sťažovateľ domáhal preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia podaním správnej žaloby 3. apríla 2019 na krajskom súde. Krajský súd doručil 2. júla 2019 sťažovateľovi vyjadrenie kancelárie súdnej rady z júna 2019 a ten sa vyjadril v replike, ktorá bola súdu doručená 1. augusta 2019.

3. Po vydaní nálezú ústavného súdu č. k. II. ÚS 104/2022 z 27. apríla 2022 (ďalej len „nález ústavného súdu“), ktorý nadobudol právoplatnosť 12. mája 2022 a ktorým ústavný súd vyslovil porušenie práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 6S/71/2019 a prikázal krajskému súdu konať, sa uskutočnilo na krajskom súde pojednávanie 22. septembra 2022, ktoré bolo odročené na neurčito. V priebehu nasledujúceho kalendárneho mesiaca krajský súd doručoval žalobu kancelárii najvyššieho správneho súdu, a to v dôsledku prechodu zákonných právomocí disciplinárneho súdnictva zo súdnej rady na najvyšší správny súd.

4. Overením aktuálneho stavu vecí ústavný súd zistil, že 1. júna 2023 podľa § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 151/2022 Z. z. o zriadení správnych súdov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov prešiel výkon súdnictva z Krajského súdu v Bratislave na Správny súd v Bratislave. Súdny spis pôvodne vedený pod sp. zn. 6S/71/2019, v súčasnosti vedený pod sp. zn. BA-6S/71/2019, bol 7. júna 2023 pridelený zákonnému sudcovi správneho súdu. Správny súd v júli 2023 nariadil pojednávanie na 22. august 2023. Právny zástupca sťažovateľa požiadal súd o odročenie, čomu správny súd vyhovel a pojednávanie nariadil na 19. september 2023. V tento deň súd vydal rozhodnutie (v čase predbežného prerokovania tejto ústavnej sťažnosti neprávoplatné, pozn.), ktorým rozhodnutie žalovaného zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ prevažne opakuje svoje námietky z predchádzajúcej ústavnej sťažnosti s určitými aktualizáciami po právoplatnosti nálezú ústavného súdu:

a) sťažovateľ namieta neprimeranú dĺžku celého administratívneho a súdneho konania v období po náleze ústavného súdu. Na viacerých častiach ústavnej sťažnosti zdôrazňuje, že od podania žiadosti o sprístupnenie informácií uplynulo už 57 mesiacov. S poukazom na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (rozhodnutie vo veci Perhács v. Slovenská republika, sťažnosť č. 59327/19), najvyššieho správneho súdu (rozsudok č. k. 31D/24/2021) a ústavného súdu (nález č. k. II. ÚS 156/2021) upriamuje pozornosť ústavného súdu na to, že správne a súdne konanie je potrebné vnímať ako nedeliteľný celok, a teda že dĺžku týchto konaní nemožno posudzovať izolovane;

b) súčasne namieta aj porušenie svojho práva na informácie podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ktorého obsahom je aj právo na uskutočnenie konania o sprístupnenie informácie v primeranej lehote, keďže po uplynutí určitého času už informácie strácajú význam a podstatu, a základné právo na informácie je tak iba teoretické a iluzórne. Svoje tvrdenia argumentačne opiera o judikatúru ústavného súdu (nález č. k. II. ÚS 518/2021 a nález č. k. I. ÚS 667/2022), najvyššieho súdu

(rozsudok sp. zn. 5SŽi/1/2011) a o judikatúru českého všeobecného súdu (rozsudok Obvodného súdu Praha I. sp. zn. 17C/84/2017).

6. Sťažovateľ sa napokon jednotlivo vyjadruje ku kritériám relevantným pre posúdenie prietáhov v administratívnom a správnom konaní:

- a) k zložitosti veci (odkazujúc na nález ústavného súdu) uvádza, že ide o bežnú súčasť agendy správneho súdnictva;
- b) vo vzťahu k správaniu sťažovateľa je toho názoru, že nijakým spôsobom, resp. žiadnymi procesnými úkonmi, neprispel k celkovej dĺžke konania pred správnym súdom, naopak, je v konaní aktívny a spolupracuje so súdom;
- c) k postupu konajúceho súdu (odkazujúc na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva a ústavného súdu) konštatuje značné prietahy s tým, že dĺžka súdneho konania (bezmála 52 mesiacov) je sama o sebe zjavne neprimeraná. K postupu kancelárie najvyššieho správneho súdu tvrdí, že ten determinuje neprimeranú dĺžku administratívneho konania. Je neoddeliteľnou súčasťou neprimerane dlhého súdneho konania a dodáva, že celkovo konanie o sprístupnenie informácií už trvá viac ako 57 mesiacov, ktorými stále nedisponuje, a to aj napriek tomu, že podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o slobode informácií“) má na prístup k informáciám v lehote ôsmich pracovných dní od doručenia žiadostí.

7. Výšku primeraného finančného zadosťučinenia sťažovateľa vyčísluje s prihliadnutím na to, že u štatutára a členov sťažovateľa došlo a dochádza k pocitom bezmocnosti, ako aj dlhotrvajúcim pocitom márnosti z nespravodlivosti a z nemožnosti včasného a účinného uplatnenia práv sťažovateľa ako organizácie, ktorej sú členmi. S odkazom na prax českého najvyššieho súdu žiada finančné zadosťučinenie 33 eur za každý mesiac konania v jeho prvých dvoch rokoch a 67 eur za každý mesiac konania v ďalších rokoch jeho trvania.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy), práva na prejednanie veci v primeranej lehote (čl. 6 ods. 1 dohovoru), ako aj práva na informácie (čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy) postupom správneho orgánu a postupom správneho súdu po právoplatnosti nálezú ústavného súdu z 27. apríla 2022 (12. mája 2022).

III.1. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy postupom kancelárie súdnej rady, v súčasnosti kancelárie najvyššieho správneho súdu, v konaní vedenom pod sp. zn. KSR 173/2018, sp. zn. KSR 5/2019, sp. zn. KSR 20/2019

9. Pokiaľ ide o sťažovateľom namietaný postup správneho orgánu (kancelárie správnej rady/kancelárie najvyššieho správneho súdu) v konaní vedenom pod sp. zn. KSR 5/2019 a pod sp. zn. KSR 20/2019, začatom na sklonku októbra 2018 a skončenom začiatkom februára 2019, tento z časového hľadiska „nezapadá“ do vymedzeného rozsahu ústavnej sťažnosti, t. j. po právoplatnosti nálezú ústavného súdu 12. mája 2022. Namietané konanie totiž bolo právoplatne skončené už v čase podania pôvodnej ústavnej sťažnosti v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 104/2022, s čím sa ústavný súd už vo fáze predbežného prerokovania náležite vysporiadal,

čo malo za následok odmietnutie danej časti ústavnej sťažnosti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Ústavný súd v tomto konaní však s porozumením číta sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa a vníma to, že sťažovateľ prepája správne a súdne konania ako jeden nedeliteľný celok, s tým, že dĺžka konania pred správnym orgánom má vplyv na dĺžku konania pred správnym súdom. Z uvedeného časového rozpätia v trvaní približne troch mesiacov vyplýva nemožnosť konštatácie takého výrazného podielu na vzniku prietáhov v súdnom konaní, ktorý by opodstatňoval záver ústavného súdu o porušení práva nielen podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale aj podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy, ktorých porušenie rovnako odvodzuje od prietáhov v namietanom konaní. Uvedenému úsudku ústavného súdu v podstate korešponduje aj sťažovateľom diferencovaná navrhovaná výška primeraného finančného zadosťučinenia vyjadrená v petite ústavnej sťažnosti; kým od správneho súdu požaduje sumu vo výške 2 900 eur, tak od kancelárie najvyššieho správneho súdu „len“ sumu vo výške 100 eur.

10. Ústavná sťažnosť je preto v časti proti postupu kancelárie súdnej rady, resp. kancelárie najvyššieho správneho súdu, vedenému v konaní pod sp. zn. KSR 5/2019 a sp. zn. KSR 20/2019 zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) odmietnutá.

11. K namietanému postupu v konaní vedenom pred kanceláriou súdnej rady pod sp. zn. KSR 173/2018 ústavný súd v tomto konaní (podobne ako v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 104/2022) konštatuje, že v ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek argumentácia vzťahujúca sa a atakujúca označené konanie. Z dôvodu nedostatku relevantnej ústavnoprávnej argumentácie ústavný súd odmieta túto časť ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

III.2. K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy postupom krajského súdu, v súčasnosti správneho súdu, v konaní vedenom pod sp. zn. 6S/71/2019, v súčasnosti vedenom pod sp. zn. BA-6S/71/2019

12. Pokiaľ ide o sťažovateľom rozporovaný postup správneho súdu, ústavný súd koncentroval ústavnoprávny prieskum len na obdobie po právoplatnosti nálezov ústavného súdu z 27. apríla 2022, a to od nadobudnutia jeho právoplatnosti 12. mája 2022 až do dátumu doručenia ústavnej sťažnosti 1. augusta 2023 (takmer 15 mesiacov).

13. Vzhľadom na to, že sťažovateľ namieta porušenie svojich práv aj s čl. 6 ods. 1 dohovoru (právo na prejednanie vecí v primeranej lehote), ústavný súd považoval za potrebné najskôr sa vyjadriť aj k otázke, či na postup správneho súdu pri aplikácii zákona o slobode informácií sa predmetný článok dohovoru vzťahuje, o to viac, ak sa ústavný súd v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 104/2022 touto otázkou nezaoberal a nálezom vyslovil porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým postupom krajského súdu. Najprv je vhodné zdôrazniť povahu čl. 6 dohovoru, ktoré možno aplikovať len na občianske práva alebo záväzky a na oprávnenosť trestného obvinenia. Naproti tomu je možné konštatovať, že zákon o slobode informácií, ktorý smeruje k vykonaniu čl. 26 ods. 5 ústavy (povinnosť orgánov verejnej moci primeraným spôsobom informovať o svojej činnosti) a na základe ktorého rozhoduje správny súd v napadnutom konaní, má verejnoprávny charakter, čo v danom prípade vylučuje aplikáciu čl. 6 ods. 1 dohovoru (m. m. III. ÚS 667/2022). Ústavný súd zdôrazňuje, že rozhodovanie o pôsobnosti čl. 6 dohovoru je bez významu

k rozhodovaniu o opodstatnenosti tejto ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd bude v nasledujúcich bodoch tohto uznesenia posudzovať podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

14. Ústavný súd na podklade realizovaných úkonov v napadnutom konaní po právoplatnom náleze ústavného súdu pristúpil k posudzovaniu, či zvolený postup, resp. nečinnosť správneho súdu je z ústavnoprávneho hľadiska akceptovateľný.

15. V časovom rámci 15 mesiacov od právoplatnosti nálezu (12. mája 2022) až po doručenie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu (1. augusta 2023) ústavný súd identifikoval obdobie nečinnosti od októbra 2022 (doručovanie žaloby najvyššiemu správneému súdu) do júla 2023 (nariadenie pojednávania na 22. august 2022), t. j. obdobie približne 9 mesiacov. Vymedzené obdobie nečinnosti sa podľa názoru ústavného súdu vôbec nejaví ako optimálne, osobitne s prihliadnutím na príkaz konať vyslovený v náleze ústavného súdu a najmä v súvislosti s pretrvávaním právnej neistoty sťažovateľa. Ústavný súd súčasne dáva do pozornosti, že ojedinelá nečinnosť súdu, hoci aj v trvaní niekoľkých mesiacov, sama osebe ešte nemusí zakladať porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. I. ÚS 42/01, IV. US 513/2020).

16. Ústavný súd preto konštatuje, že aj s prihliadnutím na relatívne kratšie obdobie od právoplatnosti nálezu ústavného súdu do podania ústavnej sťažnosti (v rozsahu 15 mesiacov) a vzhľadom časový rámec identifikovanej nečinnosti v trvaní deviatich mesiacov nedošlo k takej intenzite zásahu do práv sťažovateľa zo strany správneho súdu po právoplatnosti nálezu ústavného súdu, ktorá by zodpovedala ústavne relevantnému porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavnú akceptovateľnosť postupu správneho súdu nadväzne podčiarkuje skutočnosť, že súd dvakrát vo veci sťažovateľa uskutočnil pojednávanie, pričom na poslednom z nich rozhodol kasačným rozhodnutím.

17. Význam samotného konania v podobe získania informácie, ktorá nepochybne po uplynutí určitého času stráca význam, je pre sťažovateľa dôležitý a ústavný súd v žiadnom prípade nemá v úmysle tento význam zľahčovať. Ústavný súd zároveň poukazuje na svoju doterajšiu judikatúru, v ktorej opakovane pripomína, že nie každý zistený prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (napr. II. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05, IV. ÚS 221/05, I. ÚS 375/08). V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavnú sťažnosť spravidla odmietne ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, III. ÚS 59/05).

18. Podľa názoru ústavného súdu nemožno v napadnutom konaní uvažovať o takom prietahu, ktorého intenzita by po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie umožňovala dospieť k záveru o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 26 ods. 1 a 2 ústavy. Zistený ojedinelý prietah v priebehu napadnutého konania správneho súdu nedosahuje v okolnostiach danej veci ústavnoprávne relevantnú intenzitu.

19. Na základe uvedeného ústavný súd vyhodnotil ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmietol.

20. Ústavný súd v závere pripomína, že toto rozhodnutie nepredstavuje prekážku rozsúdenej veci a v prípade nečinnosti správneho súdu v ďalšom priebehu konania sa sťažovateľ môže obrátiť na ústavný súd s novou ústavnou sťažnosťou.

21. Z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia označených práv.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu